

Holger K. Nielsen (SF):

Rusland har stor politisk og økonomisk betydning. Rusland spiller en vigtig rolle for Europas energiforsyning. Ruslands fremtid har stor betydning for Europas fremtid. Men så meget desto vigtigere er det, at vi ikke lukker øjnene for, hvad der sker i Rusland.

De fleste af os var glade, da det sovjetiske undertrykkelsessystem brød sammen. En reel demokratisering af dette enorme land ville få vidtgående konsekvenser for os alle sammen. Men udviklingen har været skuffende. Nuvel, Rusland er blevet en markedsøkonomi, men prisen er dels en enorm ulighed og dels enorme tilbageskridt i demokratiet. Og krigen i Tjetjenien må med alle dens grusomheder få alle anstændige mennesker til at protestere.

Kl. 16.05

Krigen i Tjetjenien er kaldt den glemte krig i Europa, men målt i lidelser for befolkningen er den fuldt på højde med de krige og konflikter, som andre steder i verden får mediernes opmærksomhed, og som andre steder i verden får alle til at handle, til at gøre noget, men om Tjetjenien, om Rusland er der glemsel.

Denne glemsel er en skændsel for den europæiske civilisation, og det er en skændsel, at Putin får en servil modtagelse, hvor han end kommer frem. Det gælder ikke mindst i EU. Skyldes det de russiske naturgasressourcer, skyldes det Schröders fuldstændig uacceptabelt tætte samarbejde med Putin og Rusland om naturgasselskaber, de økonomiske interesser i mange EU-lande? Er det det, der er årsagen til det?

Putin er ansvarlig for drab og fordrivelse af hundredtusindvis af mennesker i Tjetjenien. Putins politiske skæbne er meget tæt forbundet med den tjetjenske konflikt. Da han blev hevet ind af Jeltsin, var han forholdsvis ukendt, men da nogle bomber blev sprængt i Moskva, formentlig af russiske efterretningsfolk, fik han anledning til at starte den anden tjetjenske krig, og det var det, som skabte den politiske platform, han blev valgt på.

Putin hævder selv, at krigen i Tjetjenien er en del af krigen imod terror. Det skal medgives – og det skal vi ikke lægge skjul på – at der også er udført brutale terroraktioner fra tjetjensk side, som vi må tage afstand fra. Men disse kan ikke begrunde en politik, hvor man konsekvent undertrykker og dræber civilbefolkningen.

Når der her fra regeringens side bliver lagt vægt på demokratiske fremskridt i Tjetjenien, må jeg sige, at jeg ikke forstår, at politikere her i

Folketingssalen vil stå i fuld alvor og lægge vægt på det som nogen form for argumentation, der kan have betydning. Efter vores mening er det en forkert argumentation. Under alle omstændigheder er situationen stadig væk så skandaløs, at det er uholdbart, at det overhovedet bliver fremført som et seriøst argument, det være sig af ministeren, det være sig af politikere fra regeringspartierne.

Samtidig har Putin strammet magten om det russiske samfund i helt uhørt grad. Han er selv tidligere efterretningsmand, og meget tyder på, at det russiske efterretningsvæsen igen har fået stor magt. Det blev sagt meget præcist af Izmailov, som er kommentator på avisen Novaja Gazeta, i et interview i Weekendavisen for nylig. Izmailov sagde følgende, og jeg citerer:

»Efterretningstjenesterne har lige så megen magt i dag som under Stalin. Forskellen er, at dengang åbent kunne erklære, at regimets fjender skulle likvideres. Det kan de ikke i dag, for Rusland er officielt et demokrati. Så nu dør regimets fjender i trafikuheld, af forgiftninger, af skudattentater eller ved selvmord.«

Det er karakteristisk, at alle, der graver i den russiske fremfærd i Tjetjenien, har en risiko for at blive dræbt, der mildt sagt ligger over gennemsnittet, som det var tilfældet med den modige og ukuelige Anna Politkovskaja. Og det er karakteristisk, at alle, der kommer tæt på lyssky affærer omkring efterretningstjenesten, bliver dræbt, som det var tilfældet med Litvinenko.

Derfor er vi nødt til klart også i praksis, i handling at tage afstand fra den udvikling, der finder sted i Rusland i øjeblikket, som er helt, helt skandaløs i forhold til det, man burde kunne forvente af et europæisk land.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Hr. Holger K. Nielsen nævnte, at vi havde haft store forhåbninger til udvikling af demokratiet i Rusland, da det tidligere Sovjetunionen blev opløst, men siger så, at der siden er sket enorme tilbageskridt for demokratiet. Jeg vil bare bede hr. Holger K. Nielsen om at bekræfte, at situationen før opløsningen af Sovjetunionen var mindst lige så slem, som den er nu, for ikke at sige værre, for der var jo slet ikke nogen form for demokrati og slet ikke nogen tilløb til det, ikke engang anerkendelse af demokrati og menneskerettigheder. Er hr. Holger K. Nielsen ikke enig i det synspunkt?

Kl. 16.10